

СТАНОВИЩЕ

от

**доц.д-р Румяна Иванова Георгиева (Институт по балканистика с
Център по тракология при БАН), член на научно жури в конкурс за
доцент**

**по специалността 2.2. (история и археология),
обявен за нуждите на Секцията за тракийска археология от
НАИМ при БАН в Държавен вестник, брой 83 от 25.10.2011 г.**

с единствен кандидат

гл.асистент д-р Христо Димитров Попов

Христо Попов отговаря на изискванията за участие в конкурса, упоменати в ЗРАСРБ, както и в правилниците на МОМН и БАН за неговото приложение. Кандидатът работи в секция „Тракийска археология” при НАИМ при БАН от 2000 г. насам. Той е придобил образователната и научна степен „доктор” през 2001 г. и е избран за научен сътрудник I степен (главен асистент) през 2005 г. До 2006 г. включително Христо Попов е бил хоноруван асистент по стара история към ИФ на СУ „Св.Климент Охридски” и НБУ. От завършването на висшето си образование до днес той подобрява усърдно своята професионална квалификация чрез специализации в различни научни центрове (Френска археологическа школа в Атина, Институт за класическа археология към Виенския университет, Карловия университет в Прага и като Хумболтов стипендиант - в Мюнстер, Германия) и изнасяне на лекции пред академични общности и в различни университети зад граница (Universität Münster, Universität Heidelberg, Universität Erlangen, Universität Würzburg, Römisch-Germanische Kommission – Frankfurt и Bergbau-Museum – Bochum, Universität Wien). Кандидатът е участвал с доклади в 18 научни конференции у нас и в чужбина и има богат археологически опит, добит от дългогодишната изследователска работа като член или като ръководител на екипи на различни археологически обекти.

За участието си в конкурса Христо Попов е приложил списък и копия на 73 свои публикации, тринадесет от които са излезли преди

годината, в която е избран за научен сътрудник I степен (главен асистент) и формално не подлежат на рецензиране в настоящия конкурс. Сред тях има и една монография (Хр. Попов. Урбанизация във вътрешните райони на Тракия и Илирия през VI-V век преди Христа. София, 2002), която представлява преработен вариант на докторската дисертация на кандидата. В останалата си част списъкът съдържа 5 студии (три от които в съавторство) и 46 научни статии (25 от които в съавторство), както и осем публикации *op line*. Една от статиите е публикувана на български и на немски език (публикации №№ 24-25). Важно е да се отбележи, че част от тези трудове са отпечатани или ще бъдат отпечатани в престижни научни издания (публикации №№ 14, 15, 20, 30, 31, 54, 55, 71, 72).

Сред публикациите на Христо Попов, обнародвани след 2005 г., няма монографично изследване, но в тях ясно се обособяват два тематични кръга, в които се вписва преобладаващата част от неговите изследвания.

Първият тематичен кръг обхваща проучвания в областта на селищната археология и тук приносите на кандидата са ясно забележими. Това, от една страна, се дължи на факта, че тази проблематика е сравнително слабо разработена в българската археология, а от друга – на демонстрираното от Христо Попов при работата на терена и в публикациите умело „съчетаване на различни интердисциплинарни и конвенционални археологически методи”, които дават възможност не само да се изследват пространствената и вътрешна организация на селищата, но и да се проследят хронологията, генезиса, приемствеността и тенденциите в тяхното развитие. Работата по тази тема представлява своеобразно продължение на докторската дисертация на кандидата. В поредица от статии и студии той изследва спецификата и отделните компоненти на селищната система през късната бронзова и ранната желязна епоха главно в района на Източните Родопи (публикации №№ 21, 26, 28, 35, 37, 47, 58), макар че има първични публикации на селищни обекти, разположени в други райони на древна Тракия (№№ 50, 57), както и на селища от други хронологически периоди (римска епоха, средни векове, виж публикации

№№ 27, 33, 36, 38, 43, 49, 53, 60). Особено значими са резултатите от проучването на селището от късната бронзова и ранната желязна епоха, разкрито в м. "Куш-Кая" при с. Вълче поле, община Любимец. Това е един от малкото проучени у нас обекти с изяснена хоризонтална и вертикална стратиграфия, с доказана на терена приемственост между късната бронзова и ранната желязна епоха, с ясно документирана жилищна архитектура (илюстрирана в случая с четири проучени жилища от периода 13-11 в.пр.Хр.), с точно датирани останки от крепостно строителство и с данни за съществуването на работилници за керамика в границите на селището от втората фаза на ранната желязна епоха (виж студията и статиите под №№ 21, 37, 58).

Естествено продължение и допълнение към темата за селищната археология представляват изследванията на Христо Попов върху пътищата и комуникациите в древна Тракия (публикация № 15), жилищното строителство и различните строителни материали (керемиди, кирпич, виж публикации № № 16, 34).

Вторият тематичен кръг, към който се числят преобладаващата част от публикациите на кандидата (№ 22, 23, 29, 30, 31, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 48, 54, 55, 56, 59, 71, 72, 73), обхваща едно ново за съвременната българска археология изследователско поле: археометалургията. В разработването на тази проблематика Христо Попов безспорно има водеща роля, завоювана до голяма степен след спечелената стипендия на фондация „Роман Херцог“ за специализация в Германия през 2003-2004 г. В първите си публикации по темата кандидатът убедително доказва, че с прилагането на модерни теренни методи може да се постигне не само разпознаване и регистрация, но и да се установят начинът и времето на експлоатация на старите рударски обекти и останките от древна металургична дейност. Неговите археометалургични изследвания в Източните Родопи са съществен принос към изучаването на този стопански отрасъл. Интерес в това отношение представлява проучването на древния златодобивен рудник от късната бронзова и ранната желязна епоха в находището Ада тепе край гр. Крумовград, осъществявано в рамките на българо-немски проект „Желязо и злато – по следите на древната металургия в древна

Тракия". Добитите досега резултати от тези проучвания са обнародвани от Христо Попов самостоятелно или в съавторство с членове на научния екип. В тези публикации се съдържат важни изводи за бита на производителите, за технологията на добива и за неговата дистрибуция.

Доказателство за качеството и приносния характер на публикациите от двата тематични кръга предлага и високият индекс на цитиране на тези трудове.

Наред с тези заслужаващи положителна оценка постижения следва да бъдат споменати също участията на Христо Попов в редакционните колегии на различни издания („Археологически открития и разкопки“, „Известия на Археологическия институт“, „Археология“), заеманите от него административни длъжности и членството му в няколко научни организации.

Казаното по-горе оформя становището ми, че кандидатът е доказан професионалист в областта на археологията на древна Тракия и изключително добър специалист по селищна археология и археометалургия. Поради това си позволявам да предложа на почитаемото научно жури той да бъде избран на академичната длъжност „доцент“.

04.03.2012 г.

